

سوالات استخدامی آزمون : عروض

- ۱ وزن عروضی تمامی ابیات زیر، به جز بیت، از پایه‌های آوایی ناهمسان تشکیل شده است.
- (۱) ملامت از دل سعدی فرو نشوید عشق / سیاهی از حبشی چون رود که خود رنگ است
 - (۲) ای کاشکی میان من استی و دلبرم / پیوندی این چنین که میان من و غم است
 - (۳) هر که عییم کند از عشق و ملامت گوید / تا ندیده‌ست تو را بر منش انکاری هست
 - (۴) اهل فرقین در تو خیره بمانند / گر بروی در حسابگاه قیامت
- ۲ وزن عروضی کدام گزینه، با بیت زیر، یکسان نیست؟
- «ای ساقی از آن پیش که مستم کنی از می / من خود ز نظر در قد و بالای تو مستم»
- (۱) افسوس بر آن دیده که روی تو ندیده‌ست / یا دیده و بعد از تو به رویی نگریده‌ست
 - (۲) در دجله که مرغابی از اندیشه نرفتی / کشتی رود اکنون که تتر جسر بریده‌ست
 - (۳) تقدیر که بر کشتنت آزرده نداشت / بر حسن جوانیت دل نرم نداشت
 - (۴) هر کس به جهان خرمی‌ای پیش گرفتند / ما را غمت ای ماه‌پری چهره تمام است
- ۳ تقطیع به ارکان کدام گزینه، به دو گونه ممکن نیست؟
- (۱) بوی بهشت می‌گذرد یا نسیم دوست؟! / یا کاروان صبح که گیتی منور است؟!
 - (۲) شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت / چشم دریده ادب نگاه ندارد
 - (۳) واللّه که چو گرگ یوسفم واللّه / بر خیره همی نهند بهتانم
 - (۴) ماییم و می و مطرب و این کنج خراب / جان و دل و جام و جامه پر درد شراب
- ۴ در همه‌ی گزینه‌ها، به جز گزینه‌ی، از پایه‌هایی آوایی ناهمسان بهره برده شده است.
- (۱) گدایی که به آن فخر می‌توان کردن / میان اهل سخاوت، گدایی سخن است
 - (۲) گویی بط سفید، جامه به صابون زده است / کبک دری ساق پای، در قدح خون زده است
 - (۳) هر که خصم اندر او کمند انداخت / به مراد ویش بیاید ساخت
 - (۴) لاف از سخن چو در توان زد / آن خشت بود که پر توان زد
- ۵ از بین ابیات زیر، به ترتیب چند بیت در وزن «ناهمسان» و چند بیت در وزن «همسان» سروده شده است؟
- الف) جهان فرتوت باز جوانی از سر گرفت / به سر ز یاقوت سرخ شقایق افسر گرفت
- ب) دل بردی از من به یغما ای ترک غارتگر من / دیدی چه آوردی ای دوست از دست دل بر سر من
- پ) کجایی ای که تعنت کنی و طعنه زنی؟ / تو بر کناری و ما اوفتاده در غرقاب
- ت) با خردمندی و خوبی پارسا و نیکخوست / صورتی هرگز ندیدم کاین همه معنی در اوست
- ث) آن چشم مست بین که به شوخی و دلبری / قصد هلاک مردم هوشیار می‌کند
- ج) گرم جواز نباشد به پیشگاه قبولت / کجا روم که نمیرم بر آستان عبادت
- چ) بخت آن نکند با من سرگشته که یک روز / هم‌خانه من باشی و همسایه نداند
- ح) کشتی در آب را از دو برون حال نیست / یا همه سود ای حکیم یا همه درباختن
- ۱) پنج - سه ۲) چهار - چهار ۳) سه - پنج ۴) دو - شش

۶ با توجه به بیت «به هر طرف نگری، شوق، محو خودبینیست / دکان آینه گرم است چارسوی تو را» چند بیت، از تکرار «یک‌نواخت پایهی آوایی» ساخته نشده است؟

(الف) خصمی که تیر کافرش اندر غزا نکشت / خویش بریخت ابروی هم چون کمان دوست
(ب) چنان به نظره اول ز شخص می‌بری دل / که باز می‌تواند گرفت نظره ثانی
(پ) لاف مزین سعدیا شعر تو خود سحر گیر / سحر نخواهد خرید غمزه جادوی دوست
(ت) از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمی‌دانم
(ث) همه گیتی است بانگ هاون اما نشنود خواجه / که سیماب ضلالت ریخت در گوش اهل خذلانش
(ج) نه من آن گناه دارم که بترسم از عقوبت / نظری که سر نبازی ز سر نظر نباشد
(چ) دانند جهانیان که در عشق / اندیشه عقل معتبر نیست

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۵

حذف همزه در کدام بیت بیش‌تر صورت گرفته است؟

- (۱) عاقبت سیلابم از سر بگذرد چون دم به دم / راه می‌گیرم بر آب چشم و دیگر می‌چکد
- (۲) ستیزآوری کار اهریمن است / ستیزه به پرخاش آبستن است
- (۳) دامن گردون پر از خون جگر بینم به صبح / بس که در مهر تو اشک از چشم اختر می‌چکد
- (۴) گویا عزم ندارد که شود روز امشب / یا درآید ز در آن شمع شب‌افروز امشب

بیت زیر، در کدام وزن سروده شده است؟
 «دست حنایی تو ز نیرنگ دلبری / یک دست کرد حسن خزان و بهار را»

(۱) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع
 (۲) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
 (۳) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
 (۴) مفتعلن فاعلن مفاعلن فاعلن

پایه‌های آوایی در همه‌ی گزینه‌ها ناهمسان است، به‌جز گزینه‌ی

(۱) مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم / جرس فریاد می‌دارد که بربندید محمل‌ها

(۲) شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت / چشم دریده ادب نگاه ندارد

(۳) درد عشقی کشیده‌ام که می‌رس / زهر هجری چشیده‌ام که می‌رس

(۴) اگر به دست من افتد فراق را بکشم / که روز هجر سیه باد خانمان فراق

وزن کدام بیت با علامات هجایی « - - / - - / - - / - - / - - » مطابق نیست؟

(۱) محبوس چرا شدم نمی‌دانم / دانم که نه دزدم و نه عیارم
(۲) او کرده اشارت از سر انگشت / مه قرطه‌ی پرنیان زده چاک
(۳) ای کرده به زیر پای کونین / بگذشته ز حدّ قاب قوسین
(۴) هر سرو که در چمن درآید / در خدمت قامتِ نگون باد

در کدام گزینه وزن بیت زیر به درستی مشخص شده است؟

«گوِشَم همه بر قولِ نِی و نغمه‌ی چنگ است / چشَم همه بر لعل لب و گردش جام است»

(۱) مفعولُ مفاعیلن مفعول مفاعیلن
(۲) مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فاعل
(۳) مفعولُ فاعلات مفاعیلُ فاعلن
(۴) مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فاعلن

۱۲

همه‌ی ابیات پایه‌های آوایی مشترک دارند، به جز:

- (۱) مهتری گر به کام شیر در است / شو خطر کن ز کام شیر بجوی
- (۲) جز یکی دختر عزیز مرا / نیست و بسیار هست چیز مرا
- (۳) گفت برخیز و تیغ و دشنه بیار / شربتی آب سوی تشنه بیار
- (۴) ای آن‌که غمگنی و سزاواری / واندر نهان سرشک همی باری

۱۳

تعداد اختیارات شاعری زبانی ابیات زیر، در کدام گزینه، به ترتیب آمده است؟

- (الف) همه دور فلک جور است و تو وام فلک داری / ز پرگار فلک بیرون توانی رفت؟ توانی
(ب) شوخی حسنش برون است از خط تسخیر خط / پرتو مه می‌زند آتش کمند هاله را
(پ) از نام اگر نگذری از ننگ برون آ / ای نگهت گل اندکی از رنگ برون آ
(ت) جهدی بکن که زلزله صور در رسد / شاه دل تو کرده بود کاخ را رها
(ث) پیچ و تاب شعله‌ی دل نامه‌ی پیچیده‌ای است / می‌فرستم هر نفس سوی عدم پیغام‌ها
- (۱) چهار - شش - پنج - سه - چهار
(۲) شش - هفت - شش - سه - پنج
(۳) چهار - پنج - چهار - چهار - پنج
(۴) شش - شش - ندارد - چهار - چهار

۱۴

رکن سوم بیت کدام گزینه، بیش‌ترین اختیار شاعری زبانی را دارد؟

- (۱) خامشی آینه‌دار معنی روشن دلی است / نیست بیدل چاره از پاس نفس آینه را
- (۲) کسی به غفلت و آگاهی تو کار ندارد / هزار بار فرو رو به زیر سنگ و برون آ
- (۳) سوخت با هم برق بی‌پروایی عشق غیور / خواب چشم شمع و بالین پر پروانه‌ها
- (۴) یا رب این خال است یا جوش لطافت‌های حسن / می‌نماید دانه‌ای سیب زنخدان شما

۱۵

با توجه به ترتیب اختیار زبانی کمیت مصوت کوتاه به بلند و بلند به کوتاه، توضیحات چند بیت درست است؟

- (الف) گرچه دارد تلخی زهر اجل جام وداع / بر امید مرگ می‌نوشم به هنگام وداع (پنج - یک)
(ب) آخر بیماری جانکاه می‌باشد هلاک / اول هجران جانسوز است انجام وداع (چهار - یک)
(پ) دوری جانان بود از دوری جان تلخ‌تر / در شمار زندگانی نیست ایام وداع (چهار - دو)
(ت) تنگی صحرای امکان مانع جمعیت است / جمله با هم در فضای لامکان گردند جمع (سه - یک)
(ث) ز رنگ‌آمیزی عشق آن که آگاه است می‌داند / که در هر دم بهاری و خزان‌ی هست عاشق را (دو - یک)
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

- الف) از سردی دوران چه غم آتش نفسان را/ حاشا که ز سرما شجر طور شود خشک
(همسان/ به دوشیوه تقسیم می‌شود./ تغییر کمیت کوتاه به بلند: یک مورد/ تغییر کمیت بلند به کوتاه: دو مورد)
- ب) گر طبع من فزونی عیش آرزو کند/ من قصه خلیفه و سقا براورم
(ناهمسان/ به دوشیوه تقسیم می‌شود./ تغییر کمیت کوتاه به بلند: یک مورد/ تغییر کمیت بلند به کوتاه: یک مورد)
- پ) در غنچگی‌ام یکدلی‌ای بود که چون گل/ بر وهم شکفتن زدم و دده‌له کردم
(همسان/ به دوشیوه تقسیم می‌شود./ تغییر کمیت کوتاه به بلند: یک مورد/ تغییر کمیت بلند به کوتاه: دو مورد)
- ت) وادی عشق سموم دل گرمی دارد/ تب شیر است اگر گرد کند بیشه ما
(ناهمسان/ به دوشیوه تقسیم می‌شود./ تغییر کمیت کوتاه به بلند: چهار مورد/ تغییر کمیت بلند به کوتاه: ندارد)
- ث) ای به زلفت جوهر آینه‌ی دل تاب‌ها/ چون مژه دل‌بسته‌ی چشم سیاهت خواب‌ها
(همسان/ به دوشیوه تقسیم نمی‌شود./ تغییر کمیت کوتاه به بلند: پنج مورد/ تغییر کمیت بلند به کوتاه: ندارد)
- ج) مپرس از شوخی نشو و نمای تخم حرمانم/ شراری داشتم پیش از دمیدن سوخت حاصل را
(همسان/ به دوشیوه تقسیم نمی‌شود./ تغییر کمیت کوتاه به بلند: سه مورد/ تغییر کمیت بلند به کوتاه: یک مورد)
- ۱) سه ۲) چهار ۳) پنج ۴) شش

- الف) ساقی بزم نشاط امروز شرم نرگسی است/ از عرق چون ابر طرح جام و مینا می‌کنم (هفت)
ب) درازدستی سودای من نه امروزی است/ چون گل همیشه گریبان به دامن است مرا (سه)
پ) بی‌رنگی گلشن نشود همسفر گل/ آینه ز خود می‌رود و جلوه مقیم است (چهار)
ث) من خود ای ساقی از این شوق که دارم مستم/ تو به یک جرعه‌ی دیگر ببری از دستم (چهار)
- ۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

- ۱) تا نگردي آشنا زين پرده رمزي نشنوي / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش
۲) برکن ز بن این بنا که باید / از ریشه بنای ظلم برکنند
۳) تهمتن برآشفتم و با طوس گفتم / که ره‌ام را جام باده است جفتم
۴) الهی فضل خود را یار ما کن / ز رحمت یک نظر در کار ما کن

- «دیدم و آن چشم دل سیه که تو داری/ جانب هیچ آشنا نگاه ندارد»
- ۱) زحمت سرما و دود رفت به کور و کبود/ شاخ گل سرخ را وقت نثاران رسید
۲) تا چند همچو شمع زبان آوری کنی/ پروانه‌ی مراد رسید ای محب خموش
۳) اکبر و اعظم خدای عالم و آدم/ صورت خوب آفرید و سیرت زیبا
۴) از این زمانه‌ی بی‌خیم از این پیاله تهی/ مدار هیچ‌امیدی نخواهدت دل شاد

- ۱) گفتم گره نگشوده‌ام زان طره تا من بوده‌ام/ گفتا منش فرموده‌ام تا با تو طراری کند
۲) دی پیر می‌فروش که ذکرش به خیر باد/ گفتا شراب نوش و غم دل بیر ز یاد
۳) شاهد عهد شباب آمده بودش به خواب/ باز به پیرانه سر عاشق و دیوانه شد
۴) چنان در قید مهرت پای‌بندم/ که گویی آهویی سر در کمندم

پاسخنامه تشریحی

۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ی ۱: «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» (U - U - UU - U - -) از اوزان ناهمسان است.

گزینه ی ۲: «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» (- U - U - UU - U - -) از اوزان ناهمسان است.

گزینه ی ۳: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن» (- - - UU - UU - U -) از اوزان همسان است.

گزینه ی ۴: «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» (- UU - U - U - UU -) از اوزان ناهمسان است.

۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

وزن گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ «مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن» است. (- UU - UU - UU -) اما وزن گزینه ی ۳

«مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است. (- UU - UU - UU -).

یادآوری: در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ می‌توان هجاها را به صورت «مستفعل مستفعل مستفعل مُستَف» نیز تقسیم‌بندی کرد و

در گزینه ی ۳ به صورت «مستفعل مستفعل مُس» تقسیم‌بندی کرد.

۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ی ۱ «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» (- U - U - UU - U - -) از اوزان ناهمسان است که به

صورت «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» نیز تقطیع می‌شود.

گزینه ی ۲: «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» (- UU - U - U - - UU -) از اوزان ناهمسان است اما نمی‌توان

آنرا مانند گزینه‌های دیگر به دو شکل تقطیع نمود.

گزینه ی ۳: «مفعول مفاعیلن مفاعیلن» (- - - U - U - UU -) از اوزان ناهمسان است که به صورت «مُستفعل

فاعلات مُستفعل» نیز تقطیع می‌شود.

گزینه ی ۴: «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» (- UU - UU - UU -) از اوزان ناهمسان است که به صورت

«مُستفعل مُستفعل مُستفعل مُس» نیز تقسیم‌بندی می‌شود.

۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه ی ۱ «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است و از اوزان ناهمسان است.

گزینه ی ۲ «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» است و از اوزان همسان دولختی (اوزان دوری) است.

گزینه ی ۳ «فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است و از اوزان ناهمسان است.

گزینه ی ۴ «مفعول مفاعیلن فعولن» است و از اوزان ناهمسان است.

۵

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

بیت الف وزن بیت «مفاعِلن فاعِلن مفاعِلن فاعِلن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان همسان دولتی است.

بیت ب وزن بیت «مُستفعلن فاعلاتن مُستفعلن فاعلاتن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان همسان دولختی است.

بیت پ «مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فعِلن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان ناهمسان است.

بیت ت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان همسان تک‌لختی است.

بیت ث «مفعولُ فاعلاتُ مفاعِلُ فاعِلن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان ناهمسان است که به صورت «مستفعلن مفاعل مُستفعلن فعل» نیز تقطیع می‌شود.

بیت ج «مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فعلاتن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان همسان دولختی است.

بیت چ «مفعولُ مفاعِلُ مفاعِلُ فعولن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان ناهمسان است که به صورت «مُستفعل مُستفعل مُستفعل مُستف» نیز تقطیع می‌شود.

بیت ح «مفتعلن فاعِلن مفتعلن فاعِلن» (U - U - U - U - U - U -) از اوزان همسان دولختی است.

۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وزن بیت سؤال «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعِلن» و از اوزان ناهمسان است.

وزن بیت الف «مفعولُ فاعلاتُ مفاعِلُ فاعِلن» و از اوزان ناهمسان است و به صورت «مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل» نیز تقطیع هجایی می‌شود.

وزن بیت ب «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعلاتن» و از اوزان همسان دولختی است.

وزن بیت پ «مفتعلن فاعِلن مفتعلن فاعِلن» و از اوزان همسان دولختی است.

وزن بیت ت «مفعولُ مفاعِلن مفاعِلن» و از اوزان ناهمسان است و به صورت «مستفعلن مفاعِلن مفاعِلن» نیز تقطیع هجایی می‌شود.

وزن بیت ث «مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن» و از اوزان همسان است.

وزن بیت ج «فاعلاتُ فاعلاتن فعلاتُ فاعلاتن» و از اوزان همسان دولختی است.

وزن بیت چ «مفعولُ مفاعِلن فعولن» و از اوزان ناهمسان است. به صورت «مستفعلُ فاعلاتُ مُستف» نیز تقطیع هجایی می‌شود.

۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۹

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱ پایه‌های آوایی همگی همسان و از بحر هزج با تکرار رکن «مفاعِلن» ساخته شده‌اند.

سایر گزینه‌ها: در گزینه‌ی ۲ «مفتعلن فاعلاتُ مفتعلن فع»، در گزینه‌ی ۳ «فاعلاتن مفاعِلن فعِلن» و در گزینه‌ی ۴ «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعِلن» پایه‌های آوایی ناهمسان هستند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. علامت هجایی گزینه‌ی ۱ برابر است با « - - U / - U - U / U - - »

مَح / بوس / چَر / رَا / شَد / دَم / نِه / می / دَا / نَم
 - - - U | - U - U | U - -
 دَا نَم کِ نَ دُز دَ م نَ عِ یَا رَم
 - - - U | ~~U~~ U - U | U - -

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در صورت سؤال و گزینه‌ی ۴ مطابقت وزنی وجود دارد.
 گوشم هَ / مه بر قول / نی و نغمه / ی چنگ است / چشمم هَ / مه بر لعل / لب و گرد / ش جامست
 مفعول مفاعیل مفاعیل فعلون مفعول مفاعیل مفاعیل فعلون

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. همه‌ی گزینه‌ها بر وزن «فاعلاتن / مفاعیلن / فَعِلَن» هستند.
 گزینه‌ی ۴ بر وزن «مفعول / فاعلات / مفاعیلن» است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. توضیح و بررسی ابیات:
 تقطیع هجایی ابیات:

بیت (الف): U U - U U - - U U - U U - -
 - - U - - U - - U U - - U
 بیت (ب): - U - - U U - - U - - U - -
 - U - U - U - - U - - U U -
 بیت (پ): - - U U - - U - - U U - -
 - - U U - - U - - U U - -
 بیت (ت): - U - U - U U U - U - U - -
 - U - U - - U U - U U U U -
 بیت (ث): - U - - U U - - U U - U - U -
 - U - - U U - - U - - U -

اختیارات زبانی	بیت (الف)	بیت (ب)	بیت (پ)	بیت (ت)	بیت (ث)
امکان حذف همزه	۱	۲	۴	ندارد	۱
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	۵	۵	ندارد	۳	۴
تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه	ندارد	ندارد	۲	ندارد	ندارد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

تقطیع هجایی بیت: - U U - U - - - U - - - U -
- U - - U U U - - U - U - U -

رکن سوم بیت، چهار اختیار شاعری زبانی دارد. وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و از اوزان همسان است.

تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند: هجای یازدهم مصراع اول و هجاهای نهم و یازدهم مصراع دوم.

تغییر کمّیت مصوت بلند به کوتاه: هجای دهم مصراع اول.

توضیح و بررسی گزینه‌ها:

گزینه ی (۱): تقطیع هجایی بیت: - U - - U - - U - U - - - U -

- U - - - U U - - U - - - U -

رکن سوم بیت، سه اختیار شاعری زبانی دارد. وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و از اوزان همسان است.

تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند: هجای یازدهم مصراع اول و هجای نهم مصراع دوم.

تغییر کمّیت مصوت بلند به کوتاه: هجای دهم مصراع اول.

گزینه ی (۲): تقطیع هجایی بیت: - - U U - U U - - - U U - U - U

- - U U - U - U - - U U - U - U

رکن سوم، دو اختیار شاعری زبانی دارد. وزن بیت «مفاعِلن فَعْلاتِن مفاعِلن فَعْلاتِن» و از اوزان همسان است.

تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند: هجای دهم مصراع اول.

تغییر کمّیت مصوت بلند به کوتاه: هجای نهم مصراع اول.

گزینه ی (۴): تقطیع هجایی بیت: - U - - - U U - - U - - - U -

- U U - - U U - - U - - - U -

رکن سوم، دو اختیار شاعری زبانی دارد. وزن بیت «مفاعِلن فَعْلاتِن مفاعِلن فَعْلاتِن» و از اوزان همسان است.

تغییر کمّیت مصوت کوتاه به بلند: هجای نهم مصراع اول و مصراع دوم.

تغییر کمّیت مصوت بلند به کوتاه: ندارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. توضیح و بررسی گزینه‌ها:

گزینه ی (الف): - U U - - U U - U - - - U -

- U U - - U - - - U - U - U -

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و از اوزان همسان است.

گزینه ی (ب): - U - - - U - - U - - - U U -

- U U - - U - - - U - - U U -

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و از اوزان همسان است.

گزینه ی (پ): - U - - U - - - U - - U - -

- U U - - U - - - U - U - U -

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و از اوزان همسان است.

گزینه ی (ت): - U - - U U - - - U - - U - -

- U - - - U - U - U - - - U -

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» و از اوزان همسان است.

گزینه ی (ث): - - - U - - - U - - U - - - U

- - - U - - - U U - - U - - - U

وزن بیت «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ی (الف): تقطیع هجایی بیت: - - U U - - - U - - U - - -

- - U U - U U U - - U U - -

وزن بیت «مُستَفْعَلُ مُستَفْعَلُ مُستَفْعَلُ مُستَف» یا (مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن) است. به دو شیوه تقسیم می‌شود.

گزینه ی (ب): تقطیع هجایی بیت: - U - U - - U - - U - U - -

- U - U - - U U - U U U - -

وزن بیت «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن» یا (مُستَفْعَلن مفاعِلُ مُستَفْعَلن فعل) است. به دو شیوه تقسیم می‌شود.

گزینه ی (پ): تقطیع هجایی بیت: - - U U - - - U - - - U - -

- - U U - U U U - - U U - -

وزن بیت «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» یا (مُستَفْعَلُ مُستَفْعَلُ مُستَفْعَلُ فعولن) است و به دو شیوه تقسیم می‌شود.

گزینه ی (ت): تقطیع هجایی: - - - - U U U - U U - U - -

- U U - - U U - - U U - - U U

وزن بیت «فاعلاتن فعلاتن فعلن» و از اوزان همسان است.

گزینه ی (ث): تقطیع هجایی بیت: - U - - U U - - U U - - - U -

- U - - - U U - U U - U U -

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» از اوزان همسان است.

گزینه ی (ج): تقطیع هجایی: - - - U - U - U U - U - - - U

- - - U - - - U - - - U - - - U

وزن بیت «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» از اوزان همسان است.

۱۷

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. توضیح و بررسی گزینه‌ها:

گزینه ی (۱): تقطیع هجایی بیت: - U - U - U - - - UU - U - - -

- U - - - U - U - U - - - U -

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» از اوزان همسان است.

گزینه ی (۲): تقطیع هجایی بیت: - - - U - U - - - U - - - U - U

- - - U - U - - - UU - U - U

وزن بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» از اوزان ناهمسان است.

گزینه ی (۳): تقطیع هجایی بیت: - UU U - U U - - - U - - -

- - UU - U U U - - - U U - - -

وزن بیت «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» یا «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مُستف» است.

گزینه ی (۴): تقطیع هجایی بیت: - - - - U U - - - U - - - U - - - U -

- - - - U U - - - U U - - - U U

۱۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وزن بیت گزینه ی ۲ مفعولُ مفاعیلن فعولن یا «مستفعلُ فاعلاتُ مستف «فعلن» است.

وزن گزینه ی ۱: فاعلاتن فاعلان فاعلاتن فاعلن است.

وزن گزینه ی ۳: فعولن فعولن فعل است.

وزن گزینه ی ۴: مفاعیلن مفاعیلن فعولن است.

۱۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وزن هر دو بیت «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است.

۲۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ی «۲»: بر وزن مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فاعلن آمده است و ناهمسان است.

گزینه ی «۱»: از چهار بار مستفعلن ساخته شده است و همسان تک‌پایه‌ای است.

گزینه ی «۳»: بر وزن مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است که همسان دوپایه‌ای یا دولختی است.

گزینه ی «۴»: نیز از چهار بار فعولن ساخته شده که همسان تک‌پایه‌ای است.